

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

SOC A

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič

dagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Solška ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Na oglu Rue des Moines in Rue Nollet je delala mesarija s svojim rdečim omrežjem in pozlačenima volovskima glavama premožen vtis. Četrti živinčet so videli na belih prtih, dočim so bile vrste janjcev, zavitih v papir, obrobljen s čipkami, videti kakor venci. Celi kupi mesa so se grmadili na mramornih mizah, prirezani in nalipšani kosci, rožnata teletina, temnordeča bravina in škrlatna govedina, obdana z mramornobelimi toščki. Svetili so se medeni kotli, vžvoh tehtnice in kavlji obešala. Izobilje je bilo tukaj doma in zdravje se je razprostiralo po svetli in

ljenj in ciljev vseh slovanskih narodov.

Ni več daleč čas, ko se neizbežno pojavi vprašanje o notranjem smislu in svetovnem pomenu slovanskega gibanja v celoti! Na polupotu ne smemo ostati, k temu nam je treba biti pripravljeni.

Umestno je, da povemo tukaj jasno in glasno, kar si vsakdo misli in sicer, da, naj si še tako ločujemo prosveto od politike, poslednji vendar ne uideemo. Toda ne smemo se bati besedi. Nemci so ravno zato močni, ker se ne boje nikogar razun Boga; Slovani so ravno zato slabi, ker se boje vsega, celo lastnega glasu!

(Pride še).

Rogaški vzbuja tek in
„tempel vrelec“ lahko prebavo ter ureja presnovo.

Zaloga pri fnt. Jeretiču in fl. Seppenhofertju v Gorici.

DOPISI.

Iz sežanskega okraja.

Iz Orleka pri Sežani. — Pred nekaj dnevi je nekdo vzbudil naše vaščane v listu „Edinost“ iz zimskega spanja. Stresli so se nekateri, a ni še upanja na splošno vstajenje. Radi tega je potrebno oglašiti se tudi v Vašem cenjenem listu.

V Orleku obstoji že par let pevsko in bralno društvo „Draga“; ali boljše rečeno malo pevskega in nič bralnega, ker nihče, ne čita onih par naročenih časopisov. — Društvo si je stavilo nalogo širiti omiko s čitanjem zato potrebnih časopisov in knjig. Druga naloga društva pa je bila in je, vaditi se v narodnem petju in prirejanju veselice. Društveniki so se v začetku z vso unemo poprijeli obojega. Priredili so tudi lepo in dobro uspelo veselico in več društenih plesov.

Sedaj živi društvo „Draga“ v tretjem letu svojega obstanka. Mladenci, dekleta in možje sodelujejo pri petju, ki šteje okoli 30 pevcev in pevk. Tukaj je pripomniti, da so dekleta jako navdušena; nasprotno se opaža pa pri nekaterih fantih. Opirajo se na razne nedruštvene vzroke, radi nekaterih se ogibljujejo društva. Povedano pa jim bodi, da s temi ne onemogočijo njega delovanje. Tudi če ostane samo 10 udov, bo obstajalo društvo! A fantje naj še pridneje igrajo „Königruten“. Tam gotovo več pridobijo na pameti, nego s čitanjem časopisov in knjig, katere jim nudi domača bralnica in sežanska ljudska knjižnica.

Društvo bode imelo v kratkem svoj redni občni zbor. Zato pa pridite vsi udje in izvolite si prave in zaupne moze za krnilo „Dragi“. Potem bode ista gotovo boljše plavala in v društvu bode več sloge — brez govorčenja. — Stari kvas postrgati! kajti le tako bomo lepo napredovali. —

niramorjem tlakovani mesnici, odprti na široko; zdelo se je, kakor da prijetni duh svežega mesa pokriva lica vseh domačih z zdravo rdečico.

V ozadju, sredi svetlobe, ki je bila z ulice, je sedela Felicija za visokim pisalnikom, med zrcali, branečimi jo prepiha. Zelo sveža je bila videti tam, v rdečkasti luči prodajalne, sveža v tisti polni in zreli svežosti žensk, ki so preko štiridesetih let. Snažna, gladke kože, nakitena s črnimi trakovi in belim ovratnikom, je kazala smejočo se in marljivo važnost dobre trgovke, ki z eno v predalu za denar, v drugi pa pero, predstavlja poštenost in uspeh svoje trdnice. Pomagači so sekali, tehtali in klicali števila; odjemalke so se vrstile mimo blagajne, ona pa je sprejemala njihov denar in s prijetnim glasom izmenjavala z njimi novice iz obližja. Ravno kar je drobna ženica bolehayega obraza plačevala dve rebri, motreča ju z žalostnim pogledom.

»Petnajst soldov, kaj ne da?« je dejala Felicija. »Torej vam ni nič bolje, gospa Vernier?«

»Ne, nič ni bolje; vedno ta želodec. Vse, kar zaužijem, vržem nazaj. Zdravnik pravi vrh vse, naj jem meso; pa je tako drago!... To veste, da je ogijar umrl?«

»Ni mogoče!«

Hvale vredno je pač, da zamore v naši majhni vasi obstojati pevsko in bralno društvo, ki je za nas velike važnosti.

Poglejmo v prihodnost — pustimo preteklost za seboj!

Brezimenovič.

Domače vesti.

Slovanski igralci iz Ljubljane pridejo v soboto Gorico ter prirede vrsto predstav. Upamo, da je sprejelo naše občinstvo naznanilo o predstavah z zadovoljstvom na znanje ter da se pripravljajo na obilen poset. Igre so izbrane, zagotovljeno je dobro predstavljanje, zategadel bodi naša parola: V obilem številu k predstavam v „Trgovski dom“!

Velikonočni prazniki so minuli v gorkem, lepem vremenu do sinoči, ko je začelo močno deževati ter se je bliskalo in je treskalo. Treščilo je v žice tramvaja, da nekaj časa ni mogel voziti. — V praznike je bilo v Gorici precej tujcev.

Smrtna kosa. — Na Veliko nedeljo zjutraj je umrl g. Peter Drašček, trgovec v Stolni ulici 2. v Gorici po daljši bolezni. Pogreb je bil včeraj popoldan. Naj počiva v miru! — Preostalih naše sožalje!

Solkanski župnik je znan nestrpež. V nedeljo pop. so imeli pokopati nekega mladenciča, ki je bil socialni demokrat. Tovariši so hoteli nositi venec s trakovi pred krsto, kakor običajno. Župnik pa je zrohnol nad njimi, da naj nesejo venec zdej za krsto. Ker so ugovarjali, je ves jezen pustil krsto pred hišo ter šel lepo domov. Mrtyaški sprevoz se ni mogel vršiti. Mrlič je ostal v hiši. Oni mladencič je umrl za jetiko, pa vendar se je pustilo čez čas truplo ležati v hiši. Kje je zdravstvena oblast, da pripušča kaj takega? Mladenciča so pokopali včeraj. Udali so se soc. demokratje, ki so nesli venec s trakovi zdej za krsto.

Koga treba prijeti za ušesa? — »Gorica« se je razsrdila radi našega članka o germanizaciji na državnih železnicah, ker smo malce potipali profesorja Berbuča, ki moško sedi v upravnem svetu Vipavske železnice, radi imenovanja Nemca Majerja v Št. Peter. Potrka se na prsi modra »Gorica« pa pravi s ponosom, da klerikalni voditelji so delali proti tujim uradnikom ter marsikaj odvrnili — samo pozabila je povedati, kdaj in kje. — Potem pa vpraša, zakaj radi imenovanja Majerja ni »Soča« prišla za ušesa posl. Štreklja. — prijeti za ušesa Gregorčiča in Fona, ki sta Ha! »Gorica« naj bi rajši rekla, da treba tudi državna poslancina in sta obetala, kako bosta delala za goriške Slovence. Štrekeli dela, Gregorčič podira, Fon se cinično smeje. Še zmenila se nista za imenovanje Majerja — od napredne strani so se sicer storili koraki proti temu, ali brezuspešno. Gregorčič in Fon sta sicer mnenja (kakor sta povedala v znanem pamfletu proti Štreklju 16. maja 1907.) da za nadomeščanje uradnikov je vsako cepljenje nevarno, toda še mar jima ni, da bi pomagala odvrniti kako tako imenovanje, ka-

»Pri njem ni bil kriv želodec, temveč čreva.... Dve rebri petnajst soldov! Perutina ni tako draga.«

»Bog pomagaj, to ni naša krivda, gospa Vernier. Saj sami ne vemo, kako naj si pomagamo.... Kaj je, Charlie?«

Obenem, dočim je kramljala in menjavala denar, je pazila na prodajalno; zapazila je bila, da se eden izmed pomagajev pogovarja z dvema možema, ki stojita na trotoarju. Ker je pomagač ni slišal, je zaklicala glasneje.

»Charles, česa želiš?«

Odgovora ni dočakala. Spoznala je bila enega izmed prišlecev, ki sta stopila v prodajalno: tistega, ki je šel spredaj.

»Ah, vi ste, gospod Berru.«

Nič kaj zadovoljna ni bila videti in ustnice so se ji stiskale v lahno zaničljivo gubico. Na poti iz Rue Saint-Martin do Batignolles sta se možaka večkrat postavila po vinarnah, kajti daleč je bilo in usta so jima bila suha, ker sta glasno govorila in venomer razpravljala. Tako sta se zdela precej vinske volje. Damourju se je streslo srce, ko mu je Berru z nasprotnega trotoarja pokazal Felicijo, sedečo tako lepo in mlado med zrcali kontoarja, rekoč: »Tako, poglej jo sedaj!« Nemogoče, to je morala biti Lujiza, podobna svoji materi, zakaj Felicija je bila pač gotovo sta-

kor Majerjevo. Zato zaslužita, da se jih prime za ušesa ter pošteno strese.

Sumljiva zveza. — »Slovenec« da brec tržaškim Slovincem, če le more. Slov. socialni demokratje nastopijo v Trstu pri delalnozborskih volitvah skupno s socialno demokratično. Svoje razloge so povedali v »Delavskem listu«. »Slovenec« pravi, da niso napačni ter mu tako ugajajo, da jih je ponatisnil. Nö, sociji v razlogih zabavljajo političnemu društvu »Edinosti« in »N. D. O.« Kdor pa kaj takega naredi, tega vedno radi pritisnejo pri »Slovenca« na posvečena prsa. To pot pritiskejo »brezverske rdečkarje«. — Ni je skoro številke, v kateri bi se ne zalotilo »Slovenca« pri protinarodnem delu ob meji!

Trehub je prerazal v Dol. Vrtojbi z nožem nekemu Vrtojbenču, kateremu pravijo po domače »Prvačkovec«, baje nekdo iz Bilj. To se je zgodilo na Velikonoč. »Prvačkovca« so prepeljali takoj v goriško bolnišnico. Vedno jednaki žalostni dogodki ob praznikih!

»Soča«, kolesarsko društvo v Kojskem, bo imelo prvi občni zbor v nedeljo dne 18. t. m. ob 1. uri popoldne v prostorih gostilne gospe Franje Mariničeve v Kojskem.

Kolesarsko društvo »Brda« na Dobrovem priredi prvo veselico s polževo dirko in plesom na Križadi v nedeljo dne 25. t. m. Začetek ob 3. popoldne. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Nekoga cigana so bili prijeli Podturnom popolnoči, ko je prišel iz veže v hiši, kjer ima trgovino A. Mazulini. Trije Podturnci so vstavili cigana, ker so mislili, da je kradel. Ali pokazalo se je le, da je bil cigan Ivan Held pijan ter je spal v veži, dokler se mu ni skadil alkohol; potem pa je šel »domov«, tje pač, kjer ima navado prebiti noč.

Tatnine. — V ulici proti Juljskim planinam so udrili neznan tatovi v srambo Ivana Ušaja, trgovca z jestvinami, ter pobrali 4 pršute, 16 salamov, 20 kg masla, več klobas, 2 prtica in še nekaj drugih rečij, skupno v vrednosti 165 K. Za praznike so imeli dosti. —

30-letna Katarina Rebek iz Cipresne ulice je naznanila policiji, da jej je zmanjkala denarnica na Travniku, v kateri je bilo 22 K. Ni mogla reči za gotovo, ali je zgubila denar ali jej je denarnico pobral kak predzen žepni tat.

Siužkinja Františka Dominiko iz Pevme je naznanila policiji, da jej je neznan tat ukradel iz žepa svršnika denarnico, v kateri je bilo 25 K.

Nekemu gospodu v Rabatišču se je zgodilo nekaj posebno čudnega. Ko je gledal skozi okno, mu je padla iz žepa denarnica na dvorišče. Seveda je hitro teklen po stopnicah po njo, ali glej čudo; denarnico je našel, tudi papirje v njej, toda denarja, katerega je imel v njej, kakor trdi, ni bilo nikjer nič. Ali je čakal tat pod oknom ter ga odnesel?

Izvoščeku Ušaju se je sinoči med nevihto splašil konj na poti proti Soškemu mostu ob laškem Alojzijevišču. Zavozil je

rejša. In vsa ta premožna prodajalna, krvaveči kosci mesa, svetla medenina, lično oblečena žena meščanskega lica, držeča roko v kupu srebra, vse to mu je ohladilo srd in drznost in ga navdalo s pravi pravcati strahom. Najraje bi bil zbežal, kar bi ga nesle noge, poln sramu in groze se nad mislijo, da je hotel prestopiti ta prag. Ta gospa ne bo zdaj nikdar več voljna, da ga vzame nazaj, njega, ki je tako revnega lica, tako bradat in nosi umazano bluzo. Obrnil se je in že jo je hotel ubrati po Rue des Moines, a Berru ga je pridržal.

»Grom in strela! Torej res nimaš moške krvi v žilah! Ej, bogme, jaz na tvojem mestu bi pokazal meščanki. In nič prej se ne bi spravil, predno ne bi delila z menoj: pol koštrunov in pol ostalega... Ali pojdeš, ali ne, mevža mevžasta!«

In prisilil je Damourja, da je prekoračil cesto. Nato je vprašal pomagajca, če je gospod Sagnard tu, in ko je slišal, da ima mesar opravka v klavniči, je stopil naprej, da pospeši razvoj položaja. Damour je šel za njim, tesnega srca in z bebastim obrazom.

»S čim vam postrežem, gospod Berru?« je izpregovorila Felicija z nič kaj vabljivim glasom.

v jarek, v katerem se je kočija precej poškodovala. Voznik k sreči ni poškodovan.

Padel je 65 letni Josip Mozetič iz Renč v kamnolomu ter se pri padcu, kake 4 m globoko, poškodoval na glavi, vsled česar je moraj k usmiljenim bratom v Gorico.

Pes je ugriznil v Gradišću ob Soči nekega detka. Sodi se, da je bil pes stekel. Psa so takoj ubili.

Radi opeklin je umrl 1½ leta stari deček Primožič iz Pevme. Deček se je približal v trenutku, ko ga ni nihče varoval, ognjišču, zajel ga je ogenj in dobil je deček po eni strani telesa opekline, na katerih je umrl.

Nekoga cigana so lovili ob Soči. Ob levem bregu Soče je hotel cigan ubežati orožniku čez Sočo nekoliko višje od mosta, ki vodi v Pevmo; ubiral jo je čez vodo, ali rešil se ni, kajti komaj ko je prišel čez, ga je pa tam prijel orožnik. Boljše če bi se bil kar na levem bregu izročil varstvu orožnika, bi vsaj ne bil brodil mrzle vode, ki mu najbrže ne stori preveč dobro.

Izgnil je v Trziču 57-letni služabnik pri finančni postaji, Jos. Fontanin. Sodi se, da je padel v kanal. Iskali so ga že povsodi, pa ga niso mogli najti nikjer.

Zgubljeno najdeno. — Našel se je zlat uhan. Kdor ga je zgubil, naj se oglasi na policiji.

Važno. — Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Samuel Heckscher senr. v Hamburgu.

Zveza narodnih društev.

Veselica društva »Nada« v Sovodnjah včeraj je vspela prav povoljno v vsakem oziru. Pelo in igralo se je dobro ob obilni udeležbi.

Vsa okoličanska društva so tem potom naprošena, da odgovore na okrožnico z dne 30. marca glede sodelovanja še tekom tega tedna.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Vabilo k občnemu zboru Sadlarskega društva in kmet. odseka Goriškega kmet. društva v Tolmaju v nedeljo, dne 18. t. m. koj po večernicah v občinski dvorani. — Dnevni red: 1.) Poročilo in nagovor predsednikov. 2.) Poročilo tajnikovo. 3.) Poročilo blagajnikovo. 4.) Poročilo o pravih in izglednih hlevih za podpore. 5.) Poročilo o uspehih umetnih gnojil. 6.) Volitev predsedništva in odborov. 7.) Volitev pregledovalcev računov. 8.) Razdelitev zlatih dreves v društveni drevesnici.

Ljubi sokmetovalci! Kakor vidite, je dnevni red bogat in zanimiv. Vsakdo dobi iz njega kaj potrebnega in koristnega zase. Pridite toraj k občnemu zboru v obilnem številu. Posežite po zlatih drevesih. Sadržite jih pridno v obilnem številu sebi v korist in v čast, potomcem dragim v trajen spomin in v ponos. Vsak društveni član, ki je vplačal 1 K letnine, dobi 5 zlatih jaboličnih dreves. Posežite tudi po brez-

»Ne jaz«, je odgovoril slikar, »moj tovariš bi rad nekaj govoril z vami.«

Stopil je na stran in zdaj je gledal Damour Felicijo oko v oko. Tudi ona je motrila njega, dočim je v strašni zadregi in neznosni muki povešal oči. Izprva jo je obšel stud; njeno mirno in srečno obličje je pokrila mržnja do starega pijanca, do siromaka, ki je smrdel po beraštvu. A gledala ga je vendar le; in nenadoma, ne da bi bila izpregovorila besedo, je prebledela, jedva zadržala krič in izpustila iz roke denar, ki je jasno zazvenel v miznici.

»Kaj pa je? Ali te bolni?« je vprašala gospa Vernier, ki je radovedno obstala.

Felicija je zamahnila z roko, češ, da naj jo vsi puste v miru. Izustiti ni mogla besede. Z naporno kretnjo se je vzravnila in se napotila proti obednici, ki je bila zadaj za prodajalnico. Ne da bi ju bila povabila, sta moža izginila za njo; Berru se je rogal, Damour pa je venomer upiral oči v tla, pokrita z žagovino, kakor bi se bal, da ne bi padel.

»Čudno je pa vendar!« je zamrmrala gospa Vernier, ko je bila sama s pomočniki.

(Pride še.)

plačnih žlahtnih cepičih in precepitve slabe vrste.

Želim podpisani, da bi prišli k obecnemu zboru v obilnem številu tudi zaradi tega, ker se od sodelovanja poslovnim kot utrujen in zaradi bolezni v družini. Spoštovanjem in pozdravom

Andrej Vrtovec, predsednik.

Tolmin, 12. aprila 1900.

Trgovci in obrtniki! — Zedinite se pri izrednem obecnem zboru v nedeljo 18. t. m. ob spopolnitvi odbora na take može iz med sebe, katerim se lahko veruje vnaprej, da so zmožni in da bodo skrbeli z vso vnamo za društvene koristi. Iz dosedanje izkušnje se že ve, kaj tu pa tam ni bilo prav, zato bode toliko lažje v oči gled tega ubrati za naprej boljših poti v dosego društvenih ciljev.

Razne vesti.

13 ran je dobil na Velikonočno nedeljo v Trstu popoldne okoli 5. ure v ulici G. Carducci neki Karol Jančič. Rane so na obrazu ter po telesu. Jančič se nahaja v težkem stanju. Dolgo časa ni mogel niti besedice spregovoriti. Zaklali so ga Lahji, glavni je bil menda neki 22-letni „regnicolo“ Gianino, ki je že pod ključem.

Vsake velikonočne praznike zakoljejo koga v Trstu!

Beda v Dalmaciji. — V bolnišnico v Zadru je bilo sprejetih 40 otrok, ki so obboleli, ker so trpeli lakoto. Velika lakota je okoli Zadra. Bolnišnica je polna bolnikov, obolelih vsled lakote.

Državni uradniki ne bodo več smeli prositi polancev za posredovanje. — Vlada je odredila, da v bodoče ne bo več sprejemala odposlancev uradnikov, ako se bodo ista posluževala posredovanja kakenga poslanca.

Petarda med množico v Floranci. — O priliki običajne slavnosti, ki se vrši vsako leto na veliko soboto na trgu Viktorja Emanuela, je vrgel nekdo petardo med množico. Med navzočimi je nastal strah in skušali so na vse strani pobegniti. V gneti je bilo mnogo oseb ranjenih.

Spopad med latinskimi in armenskimi duhovniki v Jeruzalemu. — Vedno se pretepajo. Po grških podatkih je bilo pri zopetnem spopadu med latinskimi in armenskimi duhovniki ubitih 100 oseb. Čeravno so poročila mogoče nekoliko pretirana, se je bilo resno bati velikih nemirov o Veliki noči.

Mačke v državni službi. — Poštanim uradom v Združenih državah ameriških je pridelenih veliko število „službenih“ mačk. Naloga teh štirinožnih poštinih uslužbencev je, da stoje na straži pri poštinih vrečah in jih branijo pred podganami in mišmi, ki so preje mnogokrat razgrizle pisma in druge poštne pošiljke. Mačke so se v svoji službi izvrstno obnesle. Uradi dobe od države za njihovo vzdrževanje na leto 40—400 kron. Če je mačkam zagotovljena tudi pokojnina, ameriški listi ne povedo.

Važan dan za angleško mladino je bil 1. april t. l. Ta dan je namreč stopil v veljavo novi zakon za varstvo mladine. Od tega dne naprej se na Angleškem mladi fantje izpod 16 let ne smejo pokazati na ulici s cigareto ali smodko v ustih; ako katerega na tem zaloti policaj, mu brez vsega drugega čik in tobak odvzame. Istotako se ne smejo v gostilni zadržati otroci izpod 14 let — tudi ne v spremstvu odraslenih. Gostilničarji so že priredili posebne čakalnice za otroke, kjer bodo isti lahko počakali na svoje odraslene spremljevalce, ki se gredo krepčat v gostilno. Dalje določa zakon, da se v sobi, kjer pet ali ognjišče ni zavarovano z železno ograjo, ne sme puščati brez nadzorstva otrok pod sedmimi leti. Zelo važna in pomembna je tudi ona točka novega zakona, ki določa, da morajo biti vsi rejentki izpod sedem let starosti uradno vpisani v svrhu nadzorstva njih oskrbe.

V Londonu je umrl v soboto eden prvih angleških pesnikov, 72 letni Alganor Charles Swinburne. V odah, badadah in romancah je bil nedosegljiv.

V Sorrentu v Italiji je umrl v soboto znameniti ameriški romanopisec Marion Crawford. Imel je pet in petdeset let. Od leta 1882, do svoje smrti je spisal 50 romanov in igro „Francesca da Rimini“. S pisateljevanjem si je priušil velikanskega poselstva. Zadnja leta je preživel v lastni vili v Sorrentu v Italiji.

Podrl se je veliki most, ki pelje čez Trojhedda slapove na Švedskem. Pet vozov z opekami napolnjenih in deset delavcev je padlo v globočino.

Nevarnega vlomilca Bočka so aretirali v Pragi. Našli so ga vstanovanju njegove ljubice. Detektive je sprejel z revolverjem. Eden detektiv je mrtev, ostali so težko ranjeni. Ranjen je na tudi Boček, katerega so prenesli v bolnišnico preiskovalnih zaporov.

Blizu južnega tečaja. — Neki angleški ekspediciji pod poveljstvom poročnika Shackletona se je posrečilo priti skoraj do južnega tečaja. Dosegel 88° 23', torej preostaja do južnega tečaja še 1° 37' ali po naše 179,8 km. Zadnja ekspedicija l. 1902 je dosegla komaj 82° 17', torej je bila od tečaja še 6° 6' ali 675 km.

Zoper žide. — Vsled odredbe je za tekočo sezono Židom prepovedan obisk kavkaških kopališč.

Mrtvo meso. — „Westminster Gazette“ poroča, da je v južnozahodnem delu severoameriških Zedinjenih držav neki popotnik, ki je kot turist šel na hrib Sv. Hiljacinta, našel v dolini Koachella razvaline starega mesta, za koje se ne ve, odkudaj so, in ki dozdej ni v nohni kroniki znano. Sestoji iz blizu 1000 hiš, katerih vsaka ima prilično po eno sobo. Popotnik, po imenu Rond, je takoj obvestil Smithonov zavod v Washingtonu, ki je tja poslal posebno arheološko ekspedicijo.

Postopac kot milijonar. — Mož z imenom Craig, ki se je že leta in leta potepal po Zedinjenih državah Severne Amerike, je pred kratkim časom podedoval po svoji materi veliko premoženje. Ko je dobil prvo nakazilo 20.000 mark, sklenil je pogostiti svoje tovariše. Povabil jih je v najboljši hotel v Colorado Springs, zahteval, da mora priti vsak v svoji navadni t. j. raztrgani obleki, med tem ko so stregli natakariji v črnih oblekah in ko so se bliščale po mizi zlate in srebrne skledje. To goščenje je Craig nadaljeval cel teden in je slednjič umrl, ne da bi bil mogel zapraviti ves svoj denar.

Književnost.

Ferdinand Seidl: Kamniške ali Savinjske Alpe, njih zgradba in njih lice. Poljuden geološki in krajinski opis. II. zvezek. Ljubljana 1908. Izdala »Matica Slovenska«. — Malo ozemlja imamo Slovenci in niti to ni dovolj opisano ter predočeno svetu, a morda še manj nam samim. Vendar pa krijejo baš slovenske pokrajine, umeščene v razkrižje raznih formacij, jako mnogo zanimivosti: za oko in za um, v mrtvi in živi prirodi. V novejšem času se kaže napredek tudi tu; v raznih institucijah in pri posameznikih se dosledno deluje v to, da bi se lepote in značilnosti naših dežela odkrivale, oznanjale in umevale. Višek užitka je umevanje; tak užitek znači napredek, inteligenco in odsev kulture. Njen glasnik je znanstvenik, ki v tem pogledu stopa iz venomejenosti svojih specijalnih študij in postane za širše kroge kulturonosen agitator, posredovalec izomike.

Seidlova knjiga pomeni kulturen čin za Slovence; ona kaže, kako se v okviru mednarodne vede uspešno deluje za narod: narodna snov, v našem jeziku, oduševljenem po ljubezni do snovi in do jezika, snov prirejena s svetovnim znanstvenim aparatom — to, nič več in nič manj je potrebno, da delo zadovolji naš um in naše srce! Samo Kamniške Alpe so konkretna snov za knjigo, le delec naše domovine; a na enem zgledu se razbistrujejo načela: kar je tu doseženega, bi se moglo in se bo moralo nadaljevati. Temelji so postavljeni za vsako podobno delo in vzorec leži pred nami i za heterogenske naloge.

Geološka knjiga v slovenskem jeziku! Napredek. Taka knjiga, pisana poljudno, umljivo, kar s poetičnim početom! To ni le napredek, je že uspeh. Ko čitamo stran za stranjo, se nam zdi, da se vsak stavek pač mora tako glasiti, kakor se glasi; samo ob sebi umevno se nam zdi, kar je pisatelj zapisal šele po resnem, često mučnem preudarjanju; saj je bilo treba novi stvari dati tudi novo, slovensko obliko. Koliko novih terminov, novih rekel je bilo treba najti in — kar ni nevažno — imeti

dovolj pogumne zavesti za njih objavo v temeljni knjigi. Mi se zdaj le usedemo k pogrnceni mizi in uživamo. Pisatelj pa je porabil leta, da je prepotoval in pretaknil vsak kotiček Savinjskih Alp in si nabral gradivo, preiskal kamenje, prst, okamenine, trate, studence, vse, kamor stopa malomarno naša noga in kamor nezavestno gleda naše oko. Potem je bilo treba gradivo prešiniti s slovenskim duhom in ga odeti s slovensko obleko, da smo dobili prvo geološko slovensko knjigo. Koliko bi jih odrevenelo, preden bi prenesli vse duševne, telesne in — bodimo odkriti! — gmotne žrtve....

Pričujoči drugi zvezek obsega v geološkem delu kredno tvorbo in ves takozvani »novi vek« v gradbi naše zemlje, torej terciarno in kvartarno tvorbo z raznimi pododdelki. Ker se torej ta zvezek peča z dobo, ki nam je bližja, oz. je že naša; in se nam razkrivajo neposredno vidni objekti, zato je ta del za lajka še zanimivejši. Posebno očitni so sledovi ledniške dobe. Izprva nam zveni malo tuje, ko slišimo o omdotnih silnih lednikih: o Logarskem, ki je bil dolg 10 km, o Bistriškem (8 km), o Suhodolnikovem v znanem žarku, o Jezerskem ledniku (11 km!). A kmalu se nam zde ledniki »sami ob sebi umevni«, ker nam razjasnjujejo n. pr. prirodni most pri Predoslju, pri Jezerskem kar celo pokrajino, zlasti pa tiste na samem ležeče skale (eratične balvane), razne groblje, strnce itd. — Splošna izvajanja o lednikih (str. 192 idd) bi naj sploh vsakdo prečital, čeprav morda o naših gorah ne ve prav nič.

Strmé pa nam zre oko v predmilionoletno dobo, ko je gorko morje pljusalo od Ogrskega sem ob — Menirio in Radulho, ko sedanjega Velikega Rogatca orjaške sile še niso bile dvignile kvišku, ko so »rasle« koralje, ki jih okamenjele zdaj še nahajamo tuintam. O delovanju »Savinjskega vulkana« slišimo, Savinjo opazujemo, kako si pripravlja današnjo strugo, dočim je prej bila najbrž odtok Olševe. Vse kakor v bajki, samo da so dokazi za trditve prijemni z roko in vidni za oko.

V razlago in okras knjigi služi 43 krajinskih slik, prirejenih po fotografijah, ki so se oskrbele večinoma pod Seidlovim vodstvom in navodilom. Posebno znanstveno vrednost imajo razni (13 jih je) načrti in prerezi, ki jih je pisatelj sestavil z veliko akribijo in jako instruktivno; zlasti je omeniti rastjesipni in še bolj veliki barveni geološki zemljevid, ki je tem zaslužnejši, ker do današnjega dne nimamo niti poštenega navadnega zemljevida naših dežela. Tu gre velika zasluga prof. Seidlu in Slovenski Matici kot založnici. — Omenjeni rastjesipni zemljevid daje lahek pregled k zadnjemu poglavju v knjigi, k dostavku »Rastlinska odeja Kamniških Alp«, ki je pisan prav tako živo kakor n. pr. vznesene besede o občutkih, ki nas navdajajo, kadar stojimo vrh gore (str. 218.), ali o človeku, ko se pojavi prvokrat na tej naši stari zemlji (str. 151.).

Razna kazala olajšujejo porabo bogate vsebine, ki bi naj bila vadnemecum vsakega ljubitelja naše domovine.

Dr. Jos. Tomiňek.

V »Narodnem dnevniku« je tudi izšla ocena tega dela, pisano istotako simpatično. Na koncu čitamo glede tiskarskega dela:

»Prav pohvalno pa moramo omeniti izvrstni tisk knjige po Gabrščekovi tiskarni v Gorici, kar tej dela vso čast; saj je ta knjiga izmed vseh Maticinih knjig najlepše tiskana.«

Sprejme se takoj
pomagalko za knjigovoznico
in v tiskarni
Ponudbe na „Goriško Tiskarno“
A. Gabršček.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na dožel (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Primerne službe išče upokojeni orožniški postajevođa tudi na dežel. Ponudbe pod »Poštenost« na upravništvo našega lista.

Največji dobitki Mark 600.000
Naznanilo sreče.
Za dobitke jamči država

Vabilo k udeležbi dobitnih šans
pri denarni loteriji, za katero jamči država Hamburg, in pri kateri je
9 milijonov 841.476 Mark dobitkov.
Glavni dobitki te prekerniste denarne loterije so sledeči: Največji dobitek je v srečnem slučaju 600.000 Mark

oziroma:	glavni dobitki po:
Mark 560.000	Mark 300.000
» 550.000	» 200.000
» 540.000	» 100.000
» 530.000	» 60.000
» 520.000	» 50.000
» 515.000	» 45.000
» 510.000	» 40.000
» 505.000	» 30.000
» 503.000	» 20.000
» 502.000	» 15.000
	» 10.000

i. t. d.

V celom obsega loterija, katere je v 7 razredov razvrstena 100.000 srečk a 48.405 dobitki v 8 premijah, tako da mora z gotovostjo zadeti približno polovica vseh srečk.

Dobitki se višajo z vsakim razredom, in sicer znaša največji dobitek I. razreda 50.000 Mark ter 7. na 600.000 M.

Cene srečkam I. razreda so sledeče:

Cela srečka	Pol srečka	Četrt srečka
M. 6 ali K 7	M 3 ali K 3,50	M 1,50 ali K 1,75

Vlogo za ostale razrede, kakor tudi natančno določilo dobitkov je razvidno iz uradnih z državnim grbom opremljenih srečkovnih listin, katero razpolijam na zahtevo zastoj in poštino prasto.

Vsak udeleženec loterije dobi takoj po dovršenem srečkanju uradno listino, ne da bi jo moral le-je zahtevati.

Dobitki se izplačajo takoj.
Ogledati se je torej v svrhu naročil predeto-jočega srečkanja takoj, ali pa vsaj do
30. aprila
na naslov:
Samuel Heckscher senr.
Bankgeschäft v HAMBURGU 38,
Izrežite!
Naročilnica za g. Samuel Heckscher-ja, sen.,
Bankgeschäft, Hamburg 38.

Pošljite mi { celo srečko za M 6.— (K 7.—)
pol » » » 3.— (K 3,50)
četrt » » » 1,50 (K 1,75)

Moj naslov

Denar pošiljam v pismu po nakaznici pošljite po povzetju kar ne velja prečrtajte!

Alojs Zmitko,
velika izdelovalnica godal v Louneh
na Českem
priporoča svoja dobro znana
godala na sapo,
ki so najtlačneje izdelana in čisto uglašena.
Izključno lastni izdelki.
— Popravlja vsa godala na lok in sapo. —
Čeniki in preračuni brezplačno.
Goslarski ateljé. Postrežba uzorna.

SUKNA
in modno blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian tvornica za sužno
v Humpolcu na Českem
Tvorničke cene. Vzorci franco.

Ciril - Metodovo milo

iz domače goriške tovarne
prodajajo naslednji trgovci na Goriškem:

Adamič Jan. — Škrbina	Kuštrin Ant. — Gorica
Bandelj Karol — Pliskovica	Kutin Jož. — Gorica
Čermelj Henr. — Vrtovin	Kristančič Iv. — Višnjevik
Dolenc Avg. — Ajdovščina	Malik Mih. — Ajdovščina
Furlani Kat. — Gorica	Mlekuž A. A. — Bovec
Gleščič Jož. — Osek	Praprotnik Avg. — Lokev
Hvala Karol — Volče	Repčič Fr. — Ajdovščina
Kobencelj Jos. — Mavhinje	Sterle i drug. — Ajdovščina
Kovačič Lucijan — Sv. Lucija	Tomšič Iv. — Miren

Z ozirom na to, da je v deželi nad 300 trgovcev, ki bi morali to milo prodajati, — dokazuje gornji seznam, kako malo je še zanimanja za domačo obrt in podporo C. in M. družbi!

Phonola

je nek aparat, ki se ga pristavi h glasovirju, da zamore vsak — tudi oni, ki se ne razume prav nič na glasbo — igrati kakoršenkoli komad prav izvrš'no.

Dolicheni aparat je na ogled in tamkaj daje tudi potrebna pojasnila zastopnik in zalagatelj

Rajmund Kren
Gorica, Via Teatro.

Denar prihrani, kdor kupi izdelovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u
v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14
(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo
izbero pohištva vseh slogov za
vsak stan, priprostega in naj-
finejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.
Lastna delavnica
za tapcirano pohištvo.
Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa,
pedale na šipe in platno, ogledala,
zima in platno.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje
Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavn' ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujce od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljisce. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909.,

na novo otvorjena velika manufakturna trgovina
Franc Souvan sin.

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu šte. 22
v Ljubljani.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice šte. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je šločilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadržnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadržnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550.77. Posojila: 1.699.186.77. — Reservni zaklad: 85.954.35. — Vrednost hiš: 112.328.—

**Slovenci, kupujte užigalice v korist
družbi sv. Cirila in Metoda!**

GORIŠKA TOVARNA MILA.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodinje! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specijaliteta je: **Caprasole — Koza s solncem.** Poskusite in sodite!
Svoji k svojim!